

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M É N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Petra Příhody a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **A. H.**, zastoupeného JUDr. Petrem Živělou, advokátem se sídlem Puškinova 5, Vyškov, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 5. 2008, čj. IN-404/05-St-2008, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 12. 2008, čj. 6 Ca 246/2008 - 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Žalobce se domáhal žalobou podanou u Městského soudu v Praze zrušení „rozhodnutí“ žalovaného ze dne 2. 5. 2008, čj. IN-404/05-St-2008, kterým bylo na základě podání žalobce označeného jako odvolání přezkoumáno „rozhodnutí“ Inspekce ministra vnitra v Brně ze dne 3. 4. 2008, čj. IN-90/11-P-2008. Žalovaný ve shora specifikovaném „rozhodnutí“, sdělil žalobci formou dopisu, že přezkoumal postup pracovníků 11. oddělení Inspekce ministra vnitra v Brně, kteří vyřizovali podání žalobce ze dne 28. 3. 2008, a nezjistil v něm pochybení. Z podání nevyplývá důvodné podezření o spáchání trestného činu policistou, proto nebyla dána příslušnost policejního orgánu inspekce ministra vnitra. Jednalo se o výhrady vůči postupu pracovníků Okresního ředitelství Policie ČR Vyškov, které je oprávněn vyřídit v rámci své pravomoci jejich nadřízený – ředitel Okresního ředitelství Policie ČR Vyškov.

II.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 30. 12. 2008, čj. 6 Ca 246/2008 - 39, odmítl žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Uvedl, že podle správního spisu žalobce podal dne

28. 3. 2008 na 11. oddělení Inspekce ministra vnitra v Brně trestní oznámení na policisty Okresního ředitelství Policie ČR Vyškov. Vyrozuměním ze dne 3. 4. 2008, čj. IN-90/11-P-2008, Inspekce ministra vnitra v Brně žalobci po posouzení jeho trestního oznámení sdělila, že dospěla k závěru, že se nejedná o důvodné podezření ze spáchání trestného činu ze strany příslušníků policie, ale o stížnost na jejich jednání a postup, kterou je podle § 175 správního řádu oprávněn prošetřit nadřízený služební funkcionář – ředitel Okresního ředitelství Policie ČR Vyškov, kterému byla věc postoupena k vyřízení. Žalobce podal proti tomuto vyrozumění odvolání. Vedoucí 5. oddělení Inspekce ministra vnitra sdělil žalobci dopisem ze dne 2. 5. 2008, čj. IN-404/08-St-2008, že přezkoumal postup pracovníků 11. oddělení Inspekce ministra vnitra v Brně, kteří vyřizovali podání žalobce ze dne 28. 3. 2008, a nezjistil v něm pochybení.

Inspekce ministra vnitra je podle městského soudu specializovaný útvar ministerstva pro inspekční činnost, přímo řízený ministrem vnitra, jehož úkolem je odhalovat trestné činy spáchané policisty a zjišťovat jejich pachatele (§ 2 odst. 4 zákona č. 122/2001 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů; pozn. Nejvyššího správního soudu: jedná se o úplné znění zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, vyhlášené předsedou Poslanecké sněmovny; dále jen „zákon o policii“). Nejedná se o správní orgán, který rozhoduje o veřejných subjektivních právech fyzických či právnických osob. Inspekce se při své činnosti řídí právními předpisy trestního práva. Z toho městskému soudu vyplynulo, že vyrozumění inspekce o vyřízení trestního oznámení a o výsledku přezkoumání postupu pracovníků Inspekce ministra vnitra v Brně nejsou rozhodnutími v oblasti veřejné správy. Napadená sdělení, která žalobce označil jako rozhodnutí, nebyla vydána správním orgánem ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Předmět žaloby není možné podřadit ani pod žádnou jinou z oblastí vymezených v § 4 s. ř. s. Bez pravomoci soudu zabývat se danou věcí nejsou splněny základní podmínky řízení a tento nedostatek je z povahy věci neodstranitelný.

III.

Žalobce (stěžovatel) brojil proti usnesení městského soudu kasační stížností z důvodu nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., jakkoliv své námitky tomuto ustanovení výslovně nepodřadil.

Namítl, že jsou splněny podmínky pro projednání žaloby ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) a c) s. ř. s. Policie ČR, do které patří i inspekce ministra vnitra, patří pod moc výkonnou. Vykonává veřejnou správu v oblasti bezpečnosti občanů. Zákonem o policii jí bylo svěřeno rozhodovat o právech a povinnostech občanů. Rozhodnutím o omezení svobody policie zasáhla do práv stěžovatele zaručených Úmluvou o lidských právech, Ústavou ČR a Listinou základních práv a svobod. Policie ČR vystupuje vůči občanovi jako jeden celek, občana nemusí zajímat její vnitřní struktura. Pokud je někdo specializovaný na „něco“, neznamená to, že nemusí plnit i jiné úkoly. Policie, která má ještě podnázev inspekce, je správní orgán, její činnost je jen více zaměřena dovnitř a je řízena přímo ministrem. Rozhodnutí o odložení trestního oznámení a následné rozhodnutí o potvrzení správnosti odložení trestního oznámení jsou rozhodnutími moci výkonné. Ostatně, Ministerstvo vnitra je správní úřad. Městský soud úmyslně zaměnil správní řízení s trestním řízením. V posuzované věci trestní řízení neprobíhalo ani neprobíhá. Městský soud dále zaměnil, čeho se stěžovatel domáhal, a to zrušení rozhodnutí policie (inspekce) o

odložení trestního oznámení. Dále stěžovatel upozornil na rozpory v nazývání účastníků městským soudem, který hovoří o správním orgánu, ale na jiném místě uvádí, že se jedná o trestní orgán. Stěžovatel se také tázal, podle kterých zákonů tento „specializovaný útvar ministerstva činného v trestním řízení“ postupoval při řízení o oznámení ze dne 27. 3. 2008. Konečně pak stěžovatel namítl, že rozhodnutí městského soudu bylo předčasné – s ohledem na lhůty podle § 8 odst. 5 a § 51 odst. 1 s. ř. s. Odmítnutí žaloby městským soudem je podle stěžovatele nedůvodné a protiústavní.

IV.

Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

V.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel zpochybnil závěr městského soudu, podle nějž posuzovaná věc nespadá do pravomoci soudů ve správním soudnictví. Nejvyšší správní soud v této souvislosti poukazuje na své usnesení ze dne 21. 8. 2003, čj. Na 579/2003 - 10 (www.nssoud.cz), podle nějž ze soudního řádu správního ani z žádného jiného zákona nevyplývá, že by správním soudům byla založena kompetence rozhodovat ve věci samé v soudně trestních věcech nebo ve věcech přestupkových, přezkoumávat postup orgánů činných v trestním řízení nebo prošetřovat a vyřizovat stížnosti na jejich tvrzený nesprávný postup. Podobný závěr, byť ve vztahu ke státnímu zastupitelství, nikoliv k Policii ČR, učinil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 10. 2005, čj. 6 As 58/2004 - 45, č. 1407/2007 Sb. NSS, a na půdorysu řízení o ochraně před nezákonným zásahem také v rozsudku ze dne 28. 4. 2005, čj. 2 Aps 2/2004 - 69, č. 623/2005 Sb. NSS. Tento závěr Nejvyšší správní soud zopakoval přímo ve vztahu k Policii ČR v jiných věcech stěžovatele (např. rozsudky ze dne 23. 7. 2008, čj. 8 As 28/2008 - 29, ze dne 30. 7. 2008, čj. 8 As 30/2008 - 27, a ze dne 12. 5. 2009, čj. 8 As 23/2009 - 39, www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud ani v nyní posuzované věci neshledal důvodu, aby se od své ustálené judikatury odchýlil. Jakkoliv na základě této judikatury nelze učinit závěr, že je jakékoliv rozhodnutí Policie ČR, resp. jakýkoliv postup či nečinnost Policie ČR, vyňato z přezkumu soudů ve správním soudnictví, lze uzavřít, že je tomu tak v případech, kdy se Policie ČR nachází v pozici orgánu činného v trestním řízení.

Podle zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, který byl k 1. 1. 2009 zrušen zákonem č. 273/2008 Sb., plní policie úkoly vymezené v § 2 odst. 1 písm. a) až q), a to: a) chrání bezpečnost osob a majetku, b) spolupůsobí při zajišťování veřejného pořádku, a byl-li porušen, činí opatření k jeho obnovení, c) vede boj proti terorismu, d) odhaluje trestné činy a zjišťuje jejich pachatele, e) koná vyšetřování o trestných činech, f) zajišťuje ochranu státních hranic ve vymezeném rozsahu, g) zajišťuje ochranu ústavních činitelů České republiky a bezpečnost chráněných osob, (...), h) zajišťuje ochranu zastupitelských úřadů, ochranu sídelních objektů (...), i) dohlíží na bezpečnost a plynulost silničního provozu a spolupůsobí při jeho řízení, j)

odhaluje přestupky, k) projednává přestupky, pokud tak stanoví zvláštní zákon, l) vede evidence a statistiky potřebné pro plnění svých úkolů, m) vyhláší celostátní pátrání, (...). Podle odstavce 2 citovaného ustanovení policie plní též úkoly státní správy, pokud tak stanoví zvláštní zákon; podle poznámky pod čarou se jedná např. o zákon č. 147/1983 Sb., o zbraních a střelivu, zákon č. 135/1982 Sb., o hlášení a evidenci pobytu občanů, zákon č. 75/1957 Sb., o občanských průkazech. Podle odstavce 3 téhož ustanovení policie plní také úkoly při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, které jí ukládají příslušné orgány obcí za podmínek stanovených zvláštními předpisy. Podle § 2 odst. 4 zákona o policii úkol odhalovat trestné činy páchané policisty a zjišťovat jejich pachatele plní útvar ministerstva pro inspekční činnost, přímo řízený ministrem vnitra.

Z citovaného zákonného ustanovení jednoznačně vyplývá, že Policie ČR plní celou řadu nejrůznějších úkolů souvisejících s ochranou osob a majetku, bezpečnosti a veřejného pořádku. Policie ČR vystupuje jak v pozici správního orgánu, tj. orgánu rozhodujícího o právech a povinnostech fyzických či právnických osob ve správním řízení [srov. např. § 2 odst. 1 písm. k) či odst. 2 zákona o policii], tak v postavení orgánu činného v trestním řízení [srov. § 2 odst. 1 písm. d) a e) zákona o policii a také § 12 odst. 1 trestního řádu, podle něhož se orgánem činným v trestním řízení rozumí mj. policejní orgán, kterým jsou podle odst. 2 téhož ustanovení útvary Policie ČR a v řízení o trestných činech policistů útvar Ministerstva vnitra pro inspekční činnost]. Inspekce ministra vnitra je specializovaný útvar ministerstva pro inspekční činnost, přímo řízený ministrem vnitra, jehož úkolem je odhalovat trestné činy spáchané policisty a zjišťovat jejich pachatele.

Lze uzavřít, že Inspekce ministra vnitra je specializovaný útvar ministerstva vnitra, který je orgánem činným v trestním řízení. Nejedná se o správní orgán, který rozhoduje o veřejných subjektivních právech fyzických či právnických osob. Inspekce ministra vnitra se při své činnosti, související s odhalováním a vyšetřováním trestných činů příslušníků Policie ČR, řídí předpisy trestního práva (zejm. trestním řádem), nikoliv předpisy práva správního (např. správním řádem). Rozhodnutí Inspekce ministra vnitra, resp. její postup či nečinnost, proto nepodléhá přezkumu soudů ve správním soudnictví.

Ze „stížnostního spisu“ založeného v soudním spisu (i z podkladů přiložených stěžovatelem k žalobě) vyplývá, že stěžovatel podal dne 28. 3. 2008 na 11. oddělení Inspekce ministra vnitra v Brně trestní oznámení na policisty Okresního ředitelství Policie ČR Vyškov. Vyrozuměním ze dne 3. 4. 2008, čj. IN-90/11-P-2008, Inspekce ministra vnitra v Brně stěžovateli sdělila, že po posouzení jeho trestního oznámení podle jeho obsahu v souladu s § 59 odst. 1 trestního řádu dospěla k závěru, že se nejedná o důvodné podezření ze spáchání trestného činu ze strany příslušníků policie, ale o stížnost na jejich jednání a postup, proto bylo podání stěžovatele postoupeno k vyřízení řediteli Okresního ředitelství Policie ČR Vyškov. Proti tomuto vyrozumění podal stěžovatel „odvolání“. Vedoucí 5. oddělení Inspekce ministra vnitra stěžovateli dopisem ze dne 2. 5. 2008, čj. IN-404/08-St-2008, sdělil, že přezkoumal postup pracovníků 11. oddělení Inspekce ministra vnitra v Brně, kteří vyřizovali jeho podání ze dne 28. 3. 2008, a nezjistil v něm pochybení.

Je zřejmé, že vyrozumění Inspekce ministra vnitra o vyřízení trestního oznámení a o výsledku přezkoumání postupu pracovníků Inspekce, která stěžovatel označil jako rozhodnutí, nejsou rozhodnutími v oblasti veřejné správy, vydanými správním

orgánem ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Městský soud správně uzavřel i v tom směru, že předmět žaloby není možné podřadit ani pod žádnou jinou oblast vymezenou § 4 s. ř. s. V posuzované věci není dána pravomoc správního soudu, nejsou proto splněny podmínky řízení a tento nedostatek je z povahy věci neodstranitelný. Městský soud správně odmítl žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Stěžovatel také vytkl městskému soudu, že zaměnil trestní a správní řízení, a zdůraznil, že se domáhá zrušení rozhodnutí o odložení trestního oznámení. Jakkoliv má tato argumentace zpochybnit závěr městského soudu, podle nějž byl žalovaný v posuzované věci v pozici orgánu činného v trestním řízení, stěžovatel sám na jiném místě kasační stížnosti argumentuje tím, že Policie ČR má odhalovat přestupky nebo trestné činy. Tomu ostatně odpovídají i listiny, které stěžovatel přiložil k žalobě.

Stěžovatel rovněž namítl, že městský soud neuvedl zákonná ustanovení, na jejichž základě žalovaný šetřil a odložil věc. Sám přitom ovšem netvrdil, jaké správní řízení měl žalovaný vést, nenacházel-li se v postavení orgánu činného v trestním řízení.

Stěžovatel upozornil na rozpory v nazývání účastníků městským soudem. Ani tato námitka není důvodná. Městský soud v napadeném usnesení jednoznačně uvedl, že *„Inspekce ministra vnitra je specializovaný útvar ministerstva pro inspekční činnost, přímo řízený ministrem vnitra, jehož úkolem je odhalovat trestné činy spáchané policisty a zjišťovat jejich pachatele (...). Nejedná se tedy o správní orgán, který rozhoduje o veřejných subjektivních právech fyzických či právnických osob, (...) Z toho vyplývá, že vyrozumění inspekce o vyřízení trestního oznámení a o výsledku přezkoumání postupu pracovníků Inspekce ministra vnitra v Brně nejsou rozhodnutími v oblasti veřejné správy.“* Tento závěr městského soudu nemění nic na skutečnosti, že žalovaný, tj. ministerstvo vnitra, je správním orgánem. Ministerstvo vnitra, resp. jednotlivé jeho složky, tedy (stejně jako Policie ČR - viz shora) vystupuje v různých právních vztazích v různém postavení.

Konečně stěžovatel namítl, že rozhodnutí městského soudu bylo s ohledem na lhůty podle § 8 odst. 5 a § 51 odst. 1 s. ř. s. předčasné. Ze soudního spisu vyplývá, že poučení podle § 8 odst. 5 a § 51 odst. 1 s. ř. s. bylo stěžovateli v souladu s § 50c odst. 4 o. s. ř. za použití § 64 s. ř. s. doručeno dne 12. 12. 2008. Skutečnost, že stěžovatel převzal zásilku až dne 29. 12. 2008, je v této souvislosti irelevantní. Posledním dnem lhůty pro uplatnění námítky podjatosti soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce podle § 8 odst. 5 s. ř. s. byl pátek 19. 12. 2008 a posledním dnem lhůty pro vyjádření nesouhlasu s rozhodnutím věci bez jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s. bylo pondělí 29. 12. 2008. Městský soud vydal kasační stížností napadené usnesení o odmítnutí žaloby dne 30. 12. 2008, tedy až po uplynutí lhůty podle § 8 odst. 5 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud neshledal napadené usnesení městského soudu nezákonným, proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 a *contrario* za použití § 120 s. ř. s.). Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve

spojení s § 120 s. ř. s.), soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 14. září 2009

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu